

‘Belangrijk om dicht bij jezelf te blijven en doen wat bij je past’

ARNO DE SNOO

Nieuwe Oogst duikt in de wereld van jonge Nederlandse boeren en tuinders. Wat drijft hen en waar zetten ze zich voor in? Hoe kijken zij naar de toekomst? In deze aflevering van Jonge Helden Berny Remerink, melkveehouder in De Krim en bestuurslid van LTO Noord Hardenberg.

INTERVIEW

Berny Remerink is een druk man. Met hulp van zijn vrouw Esther en zijn ouders runt hij een melkveebedrijf in het Overijsselse De Krim. Daarnaast is hij bestuurslid van LTO Noord Hardenberg, werkt hij een dag in de week als zzp'er en houdt hij zijn zelfopgezette website voor het verhandelen van vervangende verwerkingsovereenkomsten (vvo's) bij. Deze week zit hij in Kenia om daar in opdracht van ontwikkelingsorganisatie Agriterra een zuivelcoöperatie te beoordelen. Een half jaar geleden is hij ook nog voor het eerst vader geworden.

Al die verschillende werkzaamheden: hoort dat bij de jonge agrarische ondernemer van vandaag?

‘Bij mij past het en ik heb hulp van mijn ouders en mijn vrouw. Mijn werk als zzp'er en de handel in vvo's zijn voortgekomen uit mijn tijd dat ik werkzaam was bij ProAgro, onderdeel van ForFarmers Hendrix Noord. ‘Het is leerzaam en afwisselend om bij andere ondernemers over de vloer te komen en leuk om je te verdiepen in nieuwe plannen zoals het opzetten van een website voor de handel in vvo's. Economisch is het ook interessant. Ik kan beter een dag werken als zzp'er en bijvoorbeeld het ploegen aan de loonwerker overlaten. Maar het is belangrijk dicht bij jezelf te blijven en te doen wat bij je past.’

Jonge melkveehouders zijn toch de hele dag bezig met kengetallen en hun kostprijs?

‘Een goede ondernemer hoeft geen liquiditeitsbalans te maken. Die weet wat er speelt op zijn bedrijf. Natuurlijk moet je de cijfers kennen en weten waar je kostprijs ligt. Maar je moet vooral plezier in je werk hebben.

‘Het hele systeem van fosfaatrechten had voorkomen kunnen worden’

‘Sommige jonge ondernemers roepen dat ze 150 koeien in hun eentje willen melken. Dat moet toch geen doel op zich zijn? Je moet plezier in je werk hebben. En ik denk dat meer koeien niet altijd automatisch leidt tot meer inkomsten.’

Berny Remerink

Foto: Arno de Snoo

JONGE HELDEN

Ondernemer:
Bedrijf:
Buiten bedrijf:

Berny Remerink (32) uit De Krim (Overijssel)
Melkveebedrijf met 135 melkkoeien en 60 hectare land.
ZZP-er agrarisch bedrijfsadvies, bestuurslid LTO-afdeling Hardenberg, oprichter website www.mestvvo.nl en brandweerman.

Er zijn veel regels gekomen voor de melkveehouderij door de grondgebondenheid en fosfaatrechten. Is dat een streep door de rekening voor jonge melkveehouders?

‘We wisten dat er iets van regulering zou komen als het quotum ten einde zou lopen. Voor mijn eigen bedrijf had ik de cirkel rond qua land, stal en aantal stuks vee. ‘Wat ik enorm jammer vind, is dat het hele systeem van fosfaatrechten er is gekomen. Dat had voorkomen kunnen worden als er eerder voor grondgebondenheid zou zijn gekozen. Dan was al dat gedoe met huren en verhuren van rechten niet nodig geweest en was het voor veel agrariërs een stuk makkelijker te begrijpen geweest.’

Hoe kijk je als jonge ondernemer naar al die regels? Een bedreiging of een kans?

‘Ik zie de criminalisering van de veehouderij als een grotere bedreiging voor onze sector dan de fosfaatrechten. Ik bedoel hiermee dat wij soms worden neergezet alsof we dierenmishandelaars en grote vervuilers zijn. We moeten als ondernemers en als sector echt een tegengeluid laten horen en uitleggen wat we doen. Be good and tell it.’

Waarom de inzet voor LTO?

‘Als ondernemers tegen me zeggen dat ze geen lid zijn, vraag ik altijd of ze dan een rechtstreeks lijntje met de politiek hebben. Belangenbehartiging is hard nodig. Je kunt

wel kapitein op je eigen bedrijf zijn, maar er is ook een algemeen belang van agrarisch Nederland. We moeten samen meerwaarde aan onze sector en onze producten geven.’

Wat is die meerwaarde dan?

‘Het aantal boeren neemt steeds verder af. We moeten zorgen dat we de acceptatie houden voor wat we doen. We moeten uitleggen wat we doen. De ene ondernemer is daar beter in dan de ander, maar het is belangrijk dat we dat als sector oppakken. Dat kan al door schoolklassen op je bedrijf uit te nodigen.’

‘Criminalisering veehouderij is een grotere bedreiging dan de fosfaatrechten’

Zijn jonge melkveehouders geïnteresseerd om bestuurlijk actief te zijn?

‘Dat is lastig. Ik moet ook eerlijk zeggen dat het soms pittig is. Er komt veel op je af en dossiers als Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, aanleg van glasvezel of hulp voor ondernemers in problemen vragen veel tijd en daar moet je je in verdiepen. Als jonge ondernemer moet je een gezonde interesse hebben om bestuurlijk actief te zijn. Maar je moet vooral doen wat bij je past.’

De zuivelmarkt is internationaal, maar de regio beïnvloedt de ontwikkeling van bedrijven. Denk je internationaal of regionaal?

‘Als je het in de regio goed doet, ben je internationaal ook gedekt. Natuurlijk voelen we het, als de Russische president Vladimir Poetin de grens dichtgooit, maar daar heb ik als individuele ondernemer geen invloed op. Wat er in mijn regio gebeurt, daar kan ik wel aan meewerken en beïnvloeden door er bijvoorbeeld voor te zorgen dat het erf schoon is en hygiënisch te werken.

‘Laten we als melkveehouders zorgen dat we mooie bedrijven hebben in een mooie omgeving. Dat komt ons image alleen maar ten goede.’

Willen jonge ondernemers over tien jaar nog steeds subsidie ontvangen?

‘Eigenlijk moet het zonder subsidie lukken om een normaal inkomen uit de markt te halen. Maar tegelijkertijd zie ik dat de melkprijs de afgelopen decennia nauwelijks is veranderd, terwijl de kosten flink zijn toegenomen. Met de subsidie komen ook veel regels. Dus als we zonder subsidies moeten, dan ook geen ingewikkelde regels meer.’

Als je iets zou kunnen veranderen, wat zou dat zijn?

‘Het enorme woud aan regels. Ik weet aardig van de hoed en de rand door mijn baan buitenshuis, maar er zijn veel ondernemers die door de bomen het bos niet meer zien. Het kan allemaal veel simpeler. Als de grondgebondenheid een jaar voor het invoeren van quotum was ingevoerd, was het allemaal veel eenvoudiger geweest.’

Baart de lage melkprijs je zorgen?

‘Als er diepe dalen zijn, komen er vast ook hoge pieken. De vraag naar voedsel stijgt en wie kan het beter produceren dan de Nederlandse agrarische sector?’